

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Conflictul de interese

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro
Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
Strada Donath nr.53A, Cluj-Napoca, Cluj, Cod poștal: 400293
Tel: 00-40-264-431550, E-mail: secretariat@nord-vest.ro

Cadru legislativ:

- **Regulamentul nr. 2024/2509 – Regulamentul financiar/RF;**
- **Directiva nr. 2014/24/UE – Directiva privind achizițiile publice/AP;**
- **Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC);**
 - Regulamentul (UE) nr.2021/1060;
- **Orientări privind evitarea și gestionarea conflictelor de interese în temeiul Regulamentului financiar (2021/C 121/01)**

Definiția conflictului de interese:

- Articolul 61 (3) din Regulamentul Financiar (RF):
 - *“Un conflict de interese există în cazul în care exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor unui actor financiar sau ale unei alte persoane este compromisă din motive care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau **orice alt interes personal direct sau indirect.**”*
- Articolul 24 din Directiva AP:
 - *“Conceptul de conflict de interese acoperă **cel puțin** orice situație în care membrii personalului autorității contractante sau a unui furnizor de servicii de achiziție care acționează în numele autorității contractante care sunt implicați în desfășurarea procedurii de achiziție sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod **direct sau indirect, un interes financiar, economic sau un alt interes personal, care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea sau independența lor în contextul procedurii de achiziție.**”*

Cine este vizat?

- Actorii financiari (nivel UE);
- Alte persoane (la nivelul UE, **autoritățile naționale la orice nivel**);
 - Câtă vreme sunt **implicați în execuția la orice nivel a bugetului UE**, inclusiv elaborarea actelor pregătitoare corespunzătoare, precum și în auditarea sau controlul bugetului.
- Persoane cu putere de decizie în cadrul autorității contractante/procedurii de achiziție publică.

NU se referă doar la funcționarii publici!

Câteva implicații importante

- Se aplică explicit **gestiunii partajate + autorităților naționale de la orice nivel;**
- **“Orice alt interes personal direct sau indirect”** este un concept mai amplu decât varianta anterioară din Regulamentul financiar din 2012 **“orice alt interes comun cu al destinatarului”**
- **Percepția** – un element abordat atât în RF, cât și în Directiva AP:
 - *Directiva AP – interes (...) care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea sau independența.*
 - *RF – situațiile care pot fi în mod obiectiv percepute ca un conflict de interese.*

Obligații privind conflictele de interese - RF

Autoritățile din statul membru trebuie să:

- Asigure **funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient**, care să includă și elemente pentru evitarea conflictelor de interese (art. 36 RF);
- ia măsuri adecvate pentru a **preveni apariția** conflictelor de interese în îndeplinirea sarcinilor de care sunt responsabili (art. 61 RF);
- ia măsurile adecvate pentru **situațiile care pot fi, în mod obiectiv, percepute** ca un conflict de interese (art. 61 RF);
- **evalueze existența sau nu a conflictelor de interese** și, în cazul în care se constată, să aplice măsuri (art. 61 RF).

Obligații privind conflictele de interese

Directiva AP

- **Autoritatea contractantă** trebuie să ia măsuri adecvate:
 - **Pentru a preveni, a identifica și a remedia** în mod eficace conflictele de interese care apar din procedurile de achiziții publice (în toate etapele achiziției) (art. 24 din Directiva AP);
 - **Pentru a evita orice denaturare a concurenței** (ex. implicarea ofertantului în pregătirea procedurii de achiziție publică, art. 41 din Directiva AP);
- **Autoritatea contractantă** ar putea:
 - Excluce un ofertant în cazul în care un conflict de interese nu poate fi remediat (art. 57 din Directiva AP);

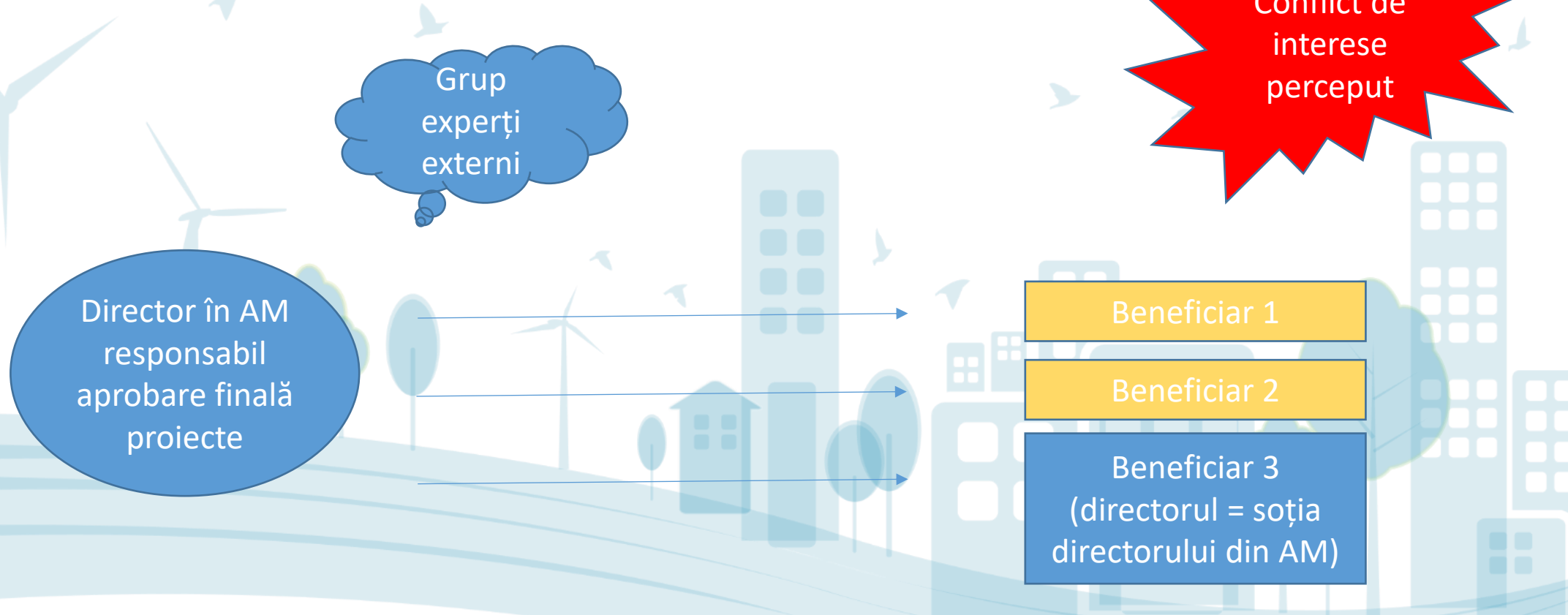
Pași în cazul identificării unui risc de conflict de interese:

- Persoana trebuie să îl raporteze superiorului său ierarhic;
- Superiorul ierarhic trebuie să confirme în scris dacă există un conflict de interese;
- Dacă se constată un **potențial conflict de interese** -> persoana în cauză încetează toate activitățile relevante legate de execuția bugetului (ex. nu participă în procedura de selecție pentru proiectul/contractul respectiv);
- Conflictul de interese **se materializează** -> astfel de situații ar trebui să conducă la examinarea impactului acestuia asupra execuției bugetului UE > > > **corecție 100%**

Exemple: Selecția proiectelor

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Selecția proiectelor

Președinte
Comitet de evaluare proiecte

Solicitant Compania X
(Director = partenera Președintelui)

Conflict de
interese
percept

Partenerul – președinte
în comitetul de evaluare

Partenera – director în
cadrul companiei care depune
proiectul

- Președintele ar putea avea un interes personal în bunăstarea economică a societății partenerei sale sau, cel puțin, în susținerea activității profesionale a partenerei sale.

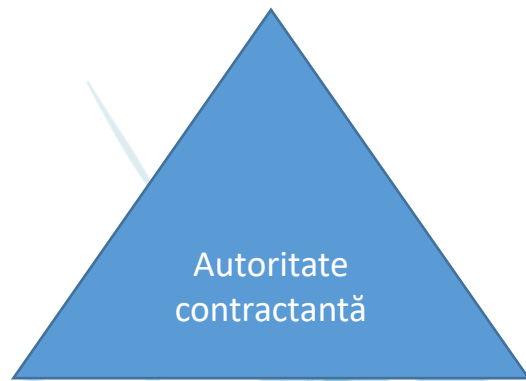

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Achiziții publice

Membru în comisia de evaluare

Membru în comisia de evaluare (persoana X) se angajează la compania câștigătoare (Y)

- Conflictul de interese nu a fost dezvăluit sau atenuat în mod adecvat (fie la nivelul persoanei X, fie la nivelul societății Y) și
- acest conflict de interese a vizat compania câștigătoare (Y)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Măsuri de evitare și gestionare:

- ✓ Sensibilizare și stabilirea de norme/proceduri privind conflictul de interese;
- ✓ Declarații de *interese* (absența conflictelor de interese; interese actuale; interese anterioare);
- ✓ Declarații de *avere și funcții* (*venituri, locuri de muncă și atribuții deținute etc.*);
- ✓ Controlul accesului la informațiile interne;
- ✓ Rotația periodică și efectivă a personalului în funcții sensibile;
- ✓ Restricții privind un al doilea loc de muncă, numirile concomitente, activitățile comerciale post-angajare;
- ✓ Norme adecvate privind pantouflage-ul (conflictul de interese legat de noile activități profesionale după încetarea funcției publice);

Instrumente care pot ajuta autoritățile:

ARACHNE-
Instrument de extragere
a datelor și de notare a
riscurilor

- Analiza de risc
- Semnale de alertă/
Red flags

- PREVENT
- ONRC
- Kohesio

Informații din presă,
social media, avertizori
de integritate

Observații și recomandări - România

Observații:

- Lipsa verificărilor cu privire la potențiale conflicte de interese în cazul achizițiilor directe;
- Procedurile privind pantouflage-ul erau în curs de modificare;
- Mecanismele de alertare (whistleblowing) nu asigură protecția identității avertizorului;
- Cu excepția PREVENT, instrumentele disponibile nu dispun de acces la gradele de rudenie;

Recomandări:

- Modificarea procedurilor de lucru pentru a include verificarea conflictului de interese în cazul achizițiilor directe;
- Finalizarea procedurilor privind pantouflage-ul;
- **Sporirea vizibilității instrumentelor de alertă;**

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Curtea de Conturi Europeană

Raportul special 6/2023 (Germania, Ungaria, Malta, România)

- **Câteva elemente subliniate:**

- Comisia și Statele Membre depun eforturi pentru a adresa conflictul de interese, dar există încă lacune;
- Accent puternic pe detectarea conflictelor de interese în achizițiile publice, dar fără a acorda întotdeauna o atenție suficientă anumitor semnale de alertă/red flags;
- Măsuri insuficiente pentru protecția avertizorilor de integritate;
- Nu se recurge în mod suficient la tehnologii de data mining pentru a detecta conflictele de interese;
- Statele Membre nu au actualizat cadrul legislativ ;

- **Recomandări:**

- **Recomandarea 1 – Îmbunătățirea capacității de prevenire, de detectare și de raportare a conflictelor de interese;**
- **Recomandarea 2 – Promovarea transparenței (identificarea bunelor practici și facilitarea schimbului acestora între Statele Membre);**

Elemente finale

- Accentul ar trebui pus pe **prevenție** – mai complicat să se corecteze situațiile de conflict de interese;
- Măsurile de prevenire și soluționare a conflictelor de interese ar trebui să fie eficace, proporționale, transparente și actualizate periodic;
- Importanța schimburilor privind bunele practici;
- **Formarea profesională a personalului cu privire la conflictele de interese;**

- Normele UE privind conflictele de interese în temeiul RF se aplică direct și cu prioritate față de dispozițiile specifice din legislația sectorială și națională;
- **De ce trebuie prevenite și soluționate conflictele de interese?**
 - Afectarea reputației sectorului public;
 - Pot duce la utilizarea nejudicioasă a banilor publici;
 - Știrbirea încrederii publicului în integritatea entităților publice;

Vă mulțumim!

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană